

“ที่ว่างของฉัน” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย

In Spirit: Creation of Contemporary Instrumental Music

กัมปนาท เกตุเหมือน,
สธน โรจนตระกูล และ ภูริวัฒน์ บุรณเกียรติกุล
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Kampanat Gatemuan,
Assoc.Prof.Satana Rojanatakul and Puriwat Booranakeithsakula
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, Email: kampanat.gat@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ได้แรงบันดาลใจจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจ่าง แซ่ตั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างสรรค์บทเพลง “ที่ว่างของฉัน” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย 2) นำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์ด้านการสื่อความภาษา การประพันธ์เพลงไทย การประพันธ์เพลงสากล วิเคราะห์ข้อมูลกำหนดประเด็นการสร้างสรรค์ เรียบเรียงเสียงประสานตามหลักดุริยางคศาสตร์สากลและอธิบายรายละเอียดการสร้างสรรค์

ผลการวิจัย (1) งานสร้างสรรค์มีโครงสร้างหลัก 5 ตอน ABCAB ใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ อัตราความเร็ว 77 Bpm ทำนองผสมผสานสำเนียงแบบสากลและไทยเดิม ใช้คอร์ดทาบ 7 9 11 13, มีช่วงนำก่อนเข้าทำนองหลัก ช่วงนำ อยู่บนบันไดเสียง E ไมเนอร์ แสดงถึงความโดดเดี่ยว ตอน A อยู่บนบันไดเสียง G เมเจอร์ แสดงถึงความอ่อนไหว ตอน B อยู่บนบันไดเสียง F ไมเนอร์ แสดงถึงความแข็งแกร่ง ตอน C บรรเลงโดยใช้คีตปฏิภาณ ใช้คอร์ดของตอน A เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ของผู้บรรเลง ย้อนความด้วยตอน A และจบด้วยตอน B (2) งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบของวงที่บรรเลงคือ วงสตริงคอมโบ ซึ่งประกอบด้วย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทนเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า นอกจากนี้สามารถปรับเครื่องดนตรีและเนื้อหาดนตรีตามความเหมาะสมได้

คำสำคัญ: ที่ว่างของฉัน; บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย; วงสตริงคอมโบ

* วันที่รับบทความ : 18 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 22 สิงหาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 28 สิงหาคม 2566

Received: May 18, 2023; Revised: August 22, 2023; Accepted: August 28, 2023

Abstracts

This research is creative work. The creator was inspired by memo “It was my desire to have my very own space” by Tang Chang. The purpose is to study 1) Create “In Spirit” as contemporary music. 2) Perform with the string combo. Study concepts and theories from literature and research. Collect data through expert interviews by interviews form on language interpretation, Thai music creation and international music creation.

The results showed that (1) The creative work has a total of 5 Section ABCAB, Time signature, Key signature E minor $\frac{4}{4}$, G major, and F minor, Tempo 77 Bpm. The functioning of the melody is a melody that combines the stress of international and Thai original melodies. Using 7 chords and 9 11 13 extension chord. Introduction is on E natural minor scale, represents loneliness. Section A is on the G major scale, represents sensitive. Section B is on the F minor scale, represents power. Section C, the creator wishes to improvise By using the chords of Section A to convey the emotions of the performer. At the end of section C, repeat with section A and end with section B. (2) Creative work In Spirit: Creation of Contemporary Instrumental Music. The creator defined the style of the band that performs with string combo. Which includes drum set, electric bass guitar, electric guitar, piano, trumpet, trombone and tenor saxophone. The main melody is performed by electric guitar. In addition, instruments and music content can be adjusted accordingly.

Keywords: In spirit; Contemporary Instrumental Music; String combo

บทนำ

ในแต่ละภูมิภาคบนโลกใบนี้ดนตรีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างกันไปตามภูมิประเทศ สภาพอากาศ สังคม และความเชื่อ สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง ในแต่ละบทเพลงให้อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ร่าเริง สนุกสนาน โศกเศร้า บางบทเพลงมิได้ฟังเพื่อความเพลิดเพลินแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมความเชื่อต่าง ๆ

ดนตรีเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเสียงโดยตรง เป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนารสนิยม ค่านิยม และบุคลิกภาพ ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ไม่สามารถแยกออกจากชีวิตคนเราได้ ดนตรีเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องหรือมองเห็น ต้องอาศัยความรู้สึกสัมผัส การที่มนุษย์จะได้ยินหรือสุนทรีย์ของเสียงดนตรีนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ด้านดนตรีพอสมควร จึงจะเกิดความซาบซึ้งในการรับฟังดนตรีได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ดนตรียังเป็นสิ่งที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์และจินตนาการของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ดนตรีสามารถชักนำให้ผู้ฟังได้รู้สึกถึงความสุข ความเศร้า ความสนุกสนาน และอารมณ์ต่าง ๆ ที่แฝงไว้ในบทเพลง นอกจากนี้เพลงยังได้ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งได้อย่างมีชีวิตชีวา กล่าวได้ว่าดนตรีเป็นวัฒนธรรมในอีกรูปแบบหนึ่ง (กัณห์รัตน์ เหลือมเจริญ, 2550 : 1)

นอกจากนั้นแล้ว ดนตรียังมีบทบาทหน้าที่เป็น “สื่อ” ที่สะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์และโลก มนุษย์เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในโลก เรียนรู้ชีวิต เรื่องราวของผู้คน และสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ จากการถ่ายทอดผ่านบทเพลง ซึ่งสามารถใช้ถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการสื่อสารในที่นี้ หมายถึง กระบวนการที่ศิลปินได้แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และจินตนาการของตนออกมาอย่างเป็นรูปธรรม เพลงจึงเป็นผลผลิตของแรงผลักดันอันเกิดจากแรงบันดาลใจ (Impulse) ที่หล่อหลอมขึ้นจากประสบการณ์ ชีวิตและความเป็นมนุษย์นั่นเอง ที่สำคัญเพลงยังเป็นเวทีแห่งการสื่อสารที่เชื่อมต่อวัฒนธรรมแต่ละยุคสมัย เป็นพื้นที่สาธารณะที่เชื่อมต่อวัฒนธรรมให้คนแต่ละรุ่นเข้าใจซึ่งกันและกันได้ (อมรรัตน์ ทิพย์เลิศ, 2544 : 408)

ความงามความไพเราะในดนตรีที่ให้สุนทริยรสแก่ผู้ฟังโดยทั่ว ๆ ไปขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 2 ประการ คือ ประการแรก ความงามความ ไพเราะขึ้นอยู่กับเอกภาพในดนตรีกล่าวคือ เอกภาพที่เกิดจากความสัมพันธ์ที่ นักร้องหรือนักดนตรีสามารถขับร้องบรรเลงได้ตรงตามเจตนารมณ์ของคีตกวีหรือนักประพันธ์เพลง และ เอกภาพในดนตรีนั้น ๆ มีส่วนประกอบของจินตนาการ (Imagination) เกี่ยวกับเสียงที่ถูกนำมาจัดสรร เรียบ เรียงปรุงแต่งตามมูลฐาน และหลัก การทางดนตรี มีความเป็นสัดส่วน (Proportion) ของเสียงต่าง ๆ และความสมดุล (Balance) ในความเข้ม ค่าน้ำหนัก และสีสันทันของเสียง (Tone color) ที่จะปรากฏในการบรรเลง หรือขับร้อง เอกภาพในดนตรีหรือเพลงยังต้องเกิดจากการเรียบเรียงเสียง (Tone) ทำนอง (Melody) จังหวะ (Rhythm) และการประสานเสียง (Harmony) จนได้สภาพของพื้นผิวดนตรี (Texture) แบบต่าง ๆ อย่าง เหมาะสม ประการที่สอง ระดับความงามหรือสุนทริยรสในดนตรีหมายถึง คุณค่าทางอารมณ์ ความรู้สึกที่ แสดงออกในลักษณะของความเปลितเปลิบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอารมณ์เพลงที่คีตกวี นักประพันธ์ดนตรี นักดนตรี และนักร้อง ถ่ายทอดหรือสื่อมาสู่ผู้ฟัง และยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางดนตรีของผู้ฟังที่เขาได้สั่งสมเป็น ความรู้ ความเข้าใจ จินตภาพ และปัญญาด้วย ซึ่งมีผลออกมาเป็นรสนิยมในสุนทริยรสแห่งดนตรี (มโน พิสุทธิ รัตนานนท์, 2546 : 38)

ในบรรดาศิลปินนอกสายตา (outsider) จ่าง แซ่ตั้ง (Tang Chang, also known as Chang Sae-tang) เป็นศิลปินที่เป็นที่รู้จักคนหนึ่งท่ามกลางศิลปินคนอื่น ๆ เช่น ประเทือง เอมเจริญ, สมชัย หัตถกิจโกศล, สุชาติ วัจนดิกล หรือสมเกียรติ ปานะศิริศิลป์ ซึ่งศิลปินนอกสายตาดังกล่าวเป็นศิลปินที่ศึกษาศิลปะด้วยตนเอง และไม่เคยมิได้เข้ารับการศึกษาศิลปะในสถาบันใดๆ จ่างเกิดในย่านตลาดสดเต็จ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งธนบุรี ในปี พ.ศ. 2477 โดยบิดาอพยพมาจากประเทศจีน ส่วนมารดาเป็นชาวจีนที่อาศัยในประเทศไทย เมื่อจ่างอายุ ครบเกณฑ์ได้เข้าศึกษาชั้นมูลโรงเรียนวัดพิชัยญาติการาม แต่ไม่นานหลังจากนั้นก็เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง จ่างจึงต้องออกจากโรงเรียนและไม่เคยมิได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาอีกเลย จ่างสมรสกับนางเชี้ยะ แซ่ตั้ง (เสี้ยวชีวิต) มีบุตรชาย 4 คน บุตรสาว 3 คน จ่างสร้างผลงานศิลปะควบคู่ไปกับการค้าขายเพื่อเลี้ยงครอบครัว โดยมิได้ขายผลงานศิลปะแม้แต่ชิ้นเดียวในขณะที่มีชีวิตอยู่ (นวกู แซ่ตั้ง, 2562 : 114)

“ฉันเคยรับจ้าง เขียนรูปเหมือนให้กับพ่อแม่ชาวบ้าน

ฉันเคย เขียนภาพทิวทัศน์ แต่ไม่รับจ้าง

ฉันเคย สร้างภาพจิตรกรรม แต่ไม่รับจ้าง

ฉันเคย เขียนบทกวี แต่ไม่รับจ้าง

เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน

ฉันไม่อยากเป็นแต่ข้าคนอื่น ฉันอยากมีตัวฉันเอง”

(ตอนหนึ่ง จากข้อเขียนของจาง แซ่ตั้ง ในหนังสือสารคดี)

จากข้อเขียนดังกล่าว “ที่ว่าง” ของ จาง แซ่ตั้ง อาจหมายถึงพื้นที่ทางนามธรรมบางอย่าง ที่เป็นเสมือนพื้นที่สำหรับเจตจำนงในการสร้างสรรค์ของจาง ในขณะที่ชีวิตจริง จางก็ยังต้องหาเลี้ยงลูกเมียโดยการขายแก๊งฮวย แต่จางก็ยังต้องการ “ที่ว่าง” ของชีวิต ในการที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะที่จะหล่อเลี้ยงจิตวิญญาณของเขา (ภูเขา บนสายธาร, 2555)

จากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” การผสมผสานแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมดนตรีมีหลากหลายรูปแบบ โดยอาจจะนำเครื่องดนตรีตะวันออกผสมกับเครื่องดนตรีตะวันตก นำบทเพลงของแต่ละวัฒนธรรมเรียบเรียงผสมผสานกันบรรเลงออกมาในรูปแบบดนตรีร่วมสมัย (Contemporary) ถ้าจะกล่าวถึงวัฒนธรรมดนตรีไทยกับดนตรีตะวันตกนั้น มีการแลกเปลี่ยนผสมผสานทางวัฒนธรรมด้านดนตรีมากขึ้นและเป็นไปอย่างแพร่หลาย โดยการผสมผสานกันนี้เรียกว่า “ดนตรีร่วมสมัยไทย” หมายถึง ดนตรีที่ใช้ทำนอง ลีลาสำเนียง สีสัน และความรู้สึกแบบไทยในแบบใดแบบหนึ่งหรือแบบผสมผสาน ไม่จำกัดประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ คีตลักษณ์ ทฤษฎี หลักการ และวิธีการประพันธ์ (รณชัย รัตนเศรษฐ, 2546 : 12)

วงสตริงคอมโบ (String combo) เป็นวงที่ได้มีการผสมของรูปแบบของวงดนตรี 2 วง คือ วงชาโดว์ (Shadow band) ซึ่งประกอบด้วยเครื่องดนตรี กีตาร์, กีตาร์เบส, กลองชุด และวงคอมโบ (Combo band) ประกอบด้วยเครื่องดนตรี กีตาร์, กีตาร์เบส, เปียโน, กลองชุด, แซกโซโฟน, ทรัมเป็ต และทรอมโบน ซึ่งการผสมวงอาจมีเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงไม่แน่นอน สอดคล้องกับ ดุษฎี มีป้อม, นิลวรรณ ถมึงรักษัสัตว์ ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า วงสตริงคอมโบ (String combo) วงดนตรีประเภทนี้ดัดแปลงมาจากวงคอมโบและวงชาโดว์ คือ นำเอาเครื่องดนตรีในวงชาโดว์ผสมกับวงคอมโบแต่ยังคงให้เครื่องดนตรีประเภท กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ (ดุษฎี มีป้อม, นิลวรรณ ถมึงรักษัสัตว์, ไม่แสดงปี : 12)

งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ได้แรงบันดาลใจจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” โดยจาง แซ่ตั้ง ศิลปินอิสระ ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อถึงอารมณ์ความต้องการพื้นที่ของชีวิต โดยมีโครงสร้าง ABCAB ซึ่งมี ช่วงนำเสนอถึงความโดดเด่นยว ตอน A แสดงถึงความอ่อนไหว ตอน B แสดงถึงความแข็งแกร่ง ตอน C ในตอนนี้ผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้กีตาร์บรรเลงโดยใช้คิตปฏิภาณ ย้อนความด้วยตอน A และจบด้วยตอน B

วัตถุประสงค์การวิจัย

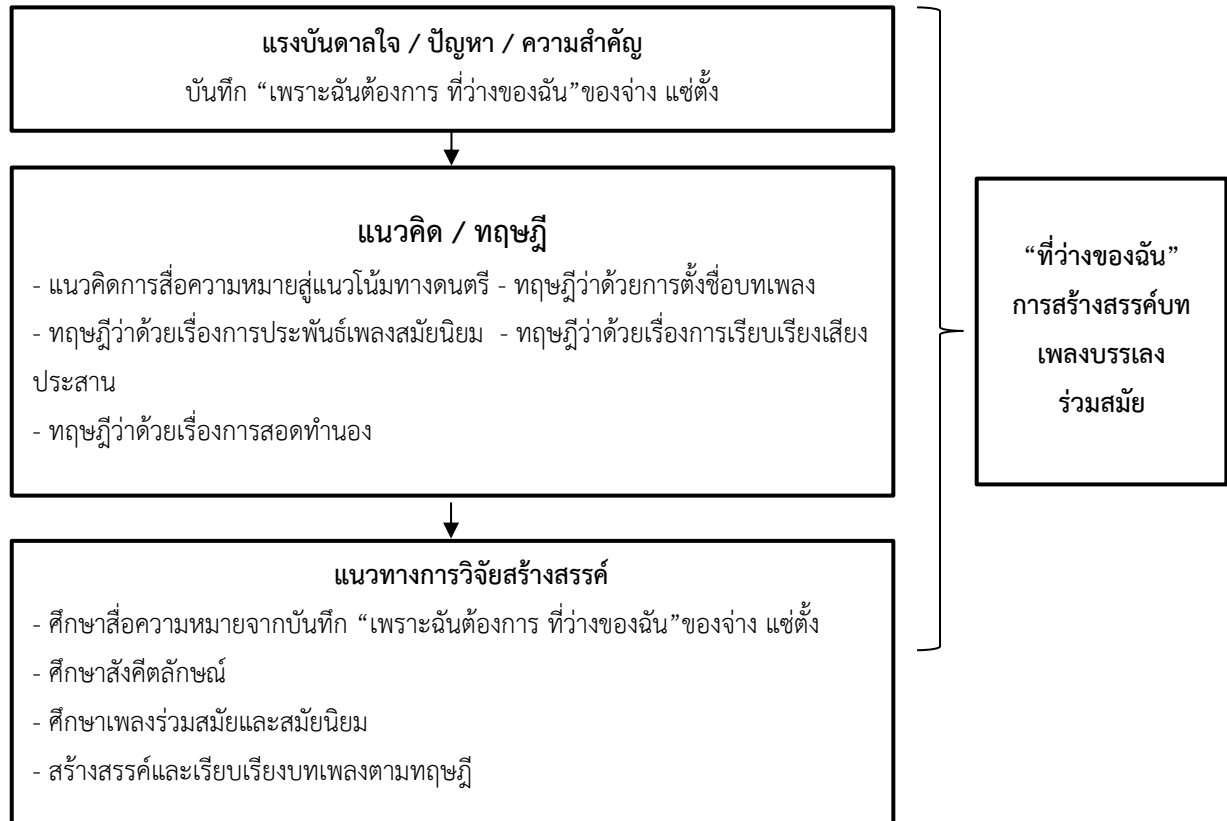
1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลง “ที่ว่างของฉัน” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย
2. เพื่อนำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำเริญ แซ่ตั้ง
2. ศึกษาทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์ ว่าด้วยเรื่องการเรียบเรียงเสียงประสาน การสอดทำนอง การประพันธ์เพลงสมัยนิยม
3. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informations) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. นักวิชาการด้านดนตรีร่วมสมัย 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อความหมาย สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” (การสื่อความหมาย), ความหมายของบันทึกในความหมายของผู้ให้ข้อมูลแต่ละด้าน ได้แก่ ความหมายเชิงรูปธรรม (Music Interpreter), ความหมายเชิงนามธรรม (Abstract Understanding), ความหมายถึงแนวโน้มสู่ดนตรี (Theme of Trend Music) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. กำหนดสังคัลลักษณ์ของงานสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากแนวความคิดการประพันธ์เพลงสมัยนิยม
5. สร้างสรรค์ผลงาน จากแรงบันดาลใจ แนวคิด และทฤษฎี นำบทเพลงให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำการบันทึกโน้ตเพลงสร้างสรรค์ และบันทึกเสียง
6. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์โดยการเลือกประเด็น ได้แก่ การดำเนินทำนอง คอร์ด เสียงประสาน
7. จัดทำรูปเล่มงานวิจัยสร้างสรรค์
8. เผยแพร่ผลงานการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประพันธ์เพลง

ผู้วิจัยได้ศึกษาการประพันธ์เพลงสากลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนสาขาดนตรีในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการและกระบวนการในการประพันธ์เพลงตามแบบสากล และศึกษาวิเคราะห์แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ การประพันธ์เพลงร่วมสมัยโดยการสื่อความหมายจากบันทึกต้องเข้าใจความต้องการสื่อความหมายเรื่องราวของผู้บันทึกในแง่มุมต่าง ๆ วิเคราะห์แบ่งตอนการสื่ออารมณ์เลือกใช้บันไดเสียง (Scale), ทำนอง (Melody), อัตราความเร็ว (Tempo) และพื้นผิว (Texture) ให้สอดคล้องกับอารมณ์ ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ (สุชาติ แสงทอง, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2565) ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของบันทึกและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม พบว่า การสื่อความหมายของบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” เป็นการสื่อความหมายที่ตรงไปตรงมาในช่วงชีวิตหนึ่งของผู้บันทึก บ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกแต่ละช่วงชีวิตของผู้บันทึกและสามารถนำไปสู่แนวโน้มทางดนตรีได้อย่างชัดเจน (ศักดิ์สิริ มีสมสืบ, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2565) และพบว่าจากบันทึกสามารถสื่อความหมายสู่

แนวโน้มนทางดนตรีได้โดยวางช่วงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามแบบเรื่องราวของบันทึก หากจะกำหนดแนวเพลงใดแนวเพลงหนึ่ง เช่น เพลงเพื่อชีวิต เพลงร็อค จะสื่อความหมายของบันทึกไปสู่บทเพลงได้ดีและชัดเจน และเลือกใช้บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor scale) จะถ่ายทอดอารมณ์ของผู้เขียนบันทึกได้เป็นอย่างดี (มนัส แก้วบุชา, 8 ธันวาคม 2565) โดยทั้งนี้ต้องใช้หลักการประพันธ์เพลงและสร้างสรรค์ทำนองให้สอดคล้องกับการสื่อความหมายของบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน”

ผู้วิจัยได้ศึกษาการประพันธ์เพลง พบเอกสาร งานวิจัย บทความต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน (เขตต์อริญ เลิศพิพัฒน์. 2545 : 29-31, ณรงค์ฤทธิ ธรรมบุตร. 2552 : 161, ไพรัช มากกาญจนกุล. 2531 : 108-109,) โดยสรุปหลักการประพันธ์เพลง ได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. แต่งทำนองที่สอดคล้องกับอารมณ์เพลงที่กำหนดตามหลักการประพันธ์เพลง 2. กำหนดโครงสร้างของเพลงโดยมีท่อนทำนองหลัก และท่อนต่าง ตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ 3. กำหนดกลุ่มเครื่องดนตรีที่ทำหน้าที่กำหนดจังหวะ บรรเลงแนวทำนองหลัก และแนวประสานเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและหนักแน่นของการบรรเลง 4. ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง 5. นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งขั้นตอนทั้งหมดนี้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ครั้งนี้

ผลการวิจัย

งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย มีโครงสร้าง ABCAB อยู่ในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ บนบันไดเสียงหลัก E ไมเนอร์, G เมเจอร์ และ F ไมเนอร์ ความเร็วของเพลงมีความเร็วของโน้ตตัวดำที่ 77 Bpm โดยช่วงนำ มีห้องเพลงจำนวน 8 ห้องเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า อยู่บนบันไดเสียง E ไมเนอร์ มีการดำเนินคอร์ด Em9 / Bm11 / Em9 / Bm11 / Em9 / Bm11 / Em9 / Bm11 เป็นการใช้คอร์ดซ้ำ ในช่วงนำนี้ไม่มีการดำเนินทำนองในช่วงห้องเพลงที่ 1 - 4 จะดำเนินทำนองในช่วงห้องเพลงที่ 5 - 8 โดยใช้ทำนองแบบเสียงยาว และมีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้เน้นการประสานเสียงบนโน้ตของคอร์ดเป็นส่วนใหญ่ ทำนองของตอนนี้แสดงถึงความโดดเดี่ยว

MEASURES 1-4

INSTRUMENTS: TROMBONE, GUITAR, KEYBOARD, ELECTRIC BASS, DRUM SET

CHORDS: $E_m^{(add9)}$, Bm^{11}

ภาพที่ 2 ช่วงนำในห้องเพลงที่ 1 - 4

MEASURES 5-8

INSTRUMENTS: TPT., TEN. SAX., TEN., GTR., KEYS.

CHORDS: $E_m^{(add9)}$, Bm^{11}

ภาพที่ 3 การดำเนินทำนองในช่วงห้องเพลงที่ 5 - 8

ตอน A มีห้องเพลงจำนวน 16 ห้องเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า เป็นทำนองที่ผสมผสานสำเนียงดนตรีสากลและดนตรีไทยเน้นโน้ตของคอร์ดเป็นหลัก อยู่บนบันไดเสียง G เมเจอร์ มีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้เน้นการประสานเสียงบนโน้ตของคอร์ดเป็นส่วนใหญ่ มีการดำเนินคอร์ด $Am7 / D9 / Bm7 / Cm9 / Am7 / D9 / G / F13 G / Am7 / D9 / Bm7 / E7(sus4) E7 / Am7 / D9 / G / Bb13 C7$ ทำนองของตอนนี้แสดงถึงความอ่อนไหว

MEASURES 9-12

INSTRUMENTS: TEN., GTR., KEYS.

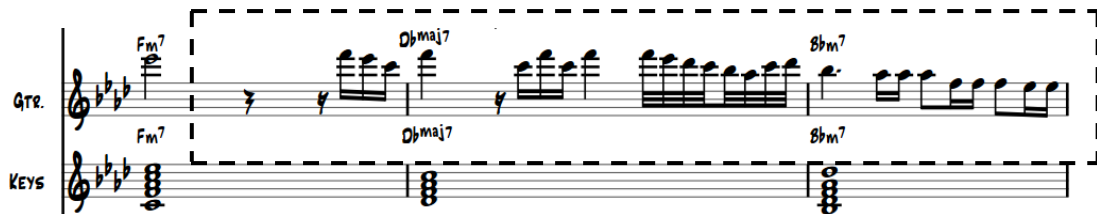
CHORDS: $Am7$, $D9$, $Bm7$, $Cm9$

ภาพที่ 4 การดำเนินทำนองของตอน A

ภาพที่ 5 การสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้

ตอน B มีห้องเพลงจำนวน 17 ห้องเพลง ใช้กีตาร์ไฟฟ้าดำเนินทำนอง มีการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็น F ไมเนอร์ การดำเนินทำนองมีทำนองกระชั้นเป็นส่วนใหญ่ มีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้ การดำเนินคอร์ด Fm7 / Dbmaj7 / Bbm7 / Cm7 Dm7(b5) C7 / Fm7 / Dbmaj7 / Bbm7 / Cm11 C7 / Fm7 / Dbmaj7 / Gbmaj7 / Gbm7 B7(sus4) / Em7 / Cmaj9 / D9 / D(b9) โดยห้องเพลงที่ 17 ของตอนเครื่องดนตรีทุกชิ้นหยุดบรรเลงวงกลมชุดบรรเลงบนจังหวะสุดท้าย เพื่อนำเข้าสู่ตอน C ทำนองของตอนนี้แสดงถึงความแข็งแกร่ง

ภาพที่ 6 การดำเนินทำนองของตอน B

ภาพที่ 6 กลองชุดบรรเลงบนจังหวะสุดท้ายของ ตอน B

ผลงานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน” บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย สามารถถ่ายทอดและสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกได้ตามกรอบที่วางไว้ จากการนำไฟล์เสียงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้รับฟังและทำการวิจารณ์ พบว่าองค์ประกอบของงานสร้างสรรค์ สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกตามกรอบที่วางไว้ได้จริง

ที่ว่างของฉัน
IN SPIRIT

2

9

✳ [A]

TRP.

TEN. SAX.

TEN.

GTR.

KEYS.

BASS.

DR.

Am¹¹ Am⁷ D⁹ Bm⁷ Cmaj⁹ Am⁷ D⁹

16

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

QTR.

KEYS.

BASS.

DR.

4

22

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

QTR.

KEYS.

BASS.

DR.

27

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

GTR.

KEYS.

SASS.

DR.

Chords: Dbmaj7 , Bbm7 , Cm7 , Dm7(b9) , C7 , Fm7 , Dbmaj7

32

TPT.

TEN. SAX.

TBN.

GTR.

KEYS.

SASS.

DR.

Chords: Bbm7 , Cm11 , C7 , Fm7 , Dbmaj7 , Abmaj7

37 To CODA [C]

7

44

52

10

The musical score is for a band and is divided into two main sections: 'D.S. AL CODA' and 'CODA'. The instruments listed are TPT. (Trumpet), TEN. SAX. (Tenor Saxophone), TRN. (Trumpet), GTR. (Guitar), KEYS. (Keyboard), BASS, and DR. (Drum). The GTR. part features chords F13 and G. The KEYS. part features chords Em7 and Cmaj9. The BASS part features chords D9 and D9#.

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตอบตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลง “ที่ว่างของฉัน” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย

จากการสื่อความจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำจ แซ่ตั้ง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดอารมณ์เพลงของแต่ละตอนถ่ายทอดออกมาเป็นทำนองที่ผสมผสานสำเนียงทำนองแบบสากลและไทยเดิมสะท้อนถึงที่ว่างของ จำจ แซ่ตั้ง คอร์ดรองรับทำนองเป็นคอร์ดทาบ 7 และคอร์ดขยายที่ส่งเสริมทำนองให้แสดงอารมณ์ที่เด่นชัดถึงอารมณ์โดดเดี่ยว อ่อนไหว แข็งแกร่ง และผู้บรรเลงยังได้ถ่ายทอดอารมณ์ ณ เวลานั้น โดยการใช้คีตปฏิบัติด้วย

2. เพื่อนำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ

งานสร้างสรรค์ “ที่ว่างของฉัน การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” สามารถถ่ายทอดและสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกได้ตามกรอบที่วางไว้ จากการนำไฟล์เสียงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้รับฟังและทำการวิจารณ์พบว่าองค์ประกอบของงานสร้างสรรค์ สามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกตามกรอบที่วางไว้ได้จริง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบของวงที่บรรเลงคือ วงสตริงคอมโบ ซึ่งประกอบด้วย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทนเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองหลักโดยกีตาร์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นรูปแบบวงดนตรีที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ง่าย นอกจากนี้ยังสามารถปรับเครื่องดนตรีตามความเหมาะสมได้

จากผลการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรระ กัณธิยาภรณ์ จากวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประพันธ์เพลง: “ศรีนครพิงค์” สำหรับวงแจ๊สออร์เคสตรา และวงเครื่องดนตรีล้านนา ซึ่งนำเสนอผ่าน การผสมผสานวัฒนธรรมทางดนตรีระหว่างดนตรีพื้นบ้านล้านนาและดนตรีตะวันตก แบ่งออกเป็น 4 กระบวน

ตามคำขวัญจังหวัดเชียงใหม่ มีความยาวในการบรรเลงทั้งหมดประมาณ 30 นาที มีผู้บรรเลงทั้งสิ้น 30 คน ประกอบด้วย วงแจ๊สออร์เคสตราขนาดใหญ่ นำเสนอเอกลักษณ์ทางด้านดนตรีตะวันตก โดยบรรเลงร่วมกับวงเครื่องดนตรีพื้นบ้านล้านนาซึ่งบรรเลงทำนองหลักของบทประพันธ์

การสร้างสรรคบทเพลงที่ว่างของฉันทมีแรงบันดาลใจจากบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำรง แซ่ตั้ง เป็นผลงานดนตรีร่วมสมัยที่อยู่ในรูปแบบวงดนตรีสตริงคอมโบ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ใช้พื้นฐานทางดุริยางคศิลป์สร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้ฟังในยุคสมัยและเป็นแนวทางในการศึกษาทำให้ผู้ศึกษาหรือผู้สนใจสามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้ ผู้วิจัยตั้งข้อกำหนดในการศึกษาบทเพลงที่ว่างของฉันทไว้ 2 ประการคือ ประการที่หนึ่งการบรรเลงที่สื่ออารมณ์ตามที่ผู้สร้างสรรค์กำหนด และการบรรเลงโดยใช้คีตปฏิภาณ ประการที่สองเพื่อให้งานสร้างสรรค์เข้ากับยุคสมัยเข้าถึงง่าย และยังเป็นการทำนุบำรุงวงการดนตรีไทยได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. จากการศึกษาการสื่อความหมายบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาการสื่อความหมาย บันทึก บทความ เรียงความ ถึงแนวโน้มสู่ดนตรีแก่ผู้สนใจ
2. การวางโครงสร้างของงานสร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกโครงสร้างของรอนโดเป็นโครงสร้างหลักในการสร้างสรรค์ เนื่องจากมีการย้อนความทำให้ผู้ฟังสามารถจดจำทำนองได้ง่าย แต่อาจจะเกิดความเบื่อหน่ายในการซ้ำของทำนอง ควรมีท่อนต่างแทนการย้อนความ
3. การเลือกประเภทของวงดนตรี ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกรูปแบบของวง คือ วงสตริงคอมโบ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย ซึ่งสามารถเพิ่มหรือลดจำนวนของเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจและสื่อความเฉพาะบันทึก “เพราะฉันต้องการ ที่ว่างของฉัน” ของจำรง แซ่ตั้ง การสร้างสรรค์ครั้งต่อไปควรหยิบยกผลงานอื่น ๆ เพื่อความหลากหลายและประโยชน์ทางการศึกษามากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษางานสร้างสรรค์ในรูปแบบดนตรีร่วมสมัยเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาดนตรีร่วมสมัยให้หลากหลายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัณห์รัตน์ เหลือมเจริญ. (2550). *กระบวนการสร้างสรรค์และนำดนตรีของ ดนุ ฮันตระกูล มาใช้ในงาน สื่อสารมวลชน*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขตต์อรัญ เลิศพิพัฒน์. (2545). *คิดคำทำเพลง : ศิลปะการแต่งเนื้อเพลงไทย*. กรุงเทพมหานคร: ชมรมคีตกวี.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุขฎิ มีป้อม และ นิลวรรณ ถมัยรักษ์สัตว์. (ไม่แสดงปี). *ดนตรี-นาฏศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช.
- นวกู แซ่ตั้ง. (2562). จ้าง แซ่ตั้ง กับ โลกศิลปะก่อนและหลัง 14 ตุลาฯ 16. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 15 (2), 114.
- ไพรัช มากกาญจนกุล. (2531). *หลักการแต่งเพลง (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: หรรษา ผู้จัดจำหน่าย.
- ภูเขา บนสายธาร. (2555). 22 ปี มรณกาล จ้าง แซ่ตั้ง "เพราะฉันต้องการที่ว่างของฉัน". ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://prachatai.com/journal/2012/09/42464>
- มโน พิสุทธิรัตนานนท์. (2546). *สุนทรีศาสตร์เบื้องต้น*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รณชัย รัตนเศรษฐ. (2546). *วิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสาน เพลงเสียงเทียน สำหรับวงดุริยางค์ ซิมโฟนีของครูประสิทธิ์ ศิลปะบรรเลง*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรรัตน์ ทิพลี. (2545). *มิวสิกวิดีโอ : เต็มใจจะเจ็บ ไม่เคยเข็ดในรัก*. สื่อบันเทิง : อำนาจแห่งความไร้สาระ, ออล อีเก้นท์ พรินท์.